

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Ректор Ніжинського державного
університету**

імені Миколи Гоголя

О.Г. Самойленко

26.02.2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ про гаранта освітньої програми у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про гаранта освітньої програми у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851 (далі – Положення про акредитацію), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 року № 180 (далі – Ліцензійних умов).

1.2. Положення визначає порядок призначення, статус, функції, права та обов'язки гаранта освітньої програми (далі – Гарант) у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (далі – Університет).

1.3. Метою Положення є визначення місця, ролі, прав і обов'язків Гаранта у процесі розроблення, впровадження та реалізації освітніх програм (далі – ОП), розвиток системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті.

1.4. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх структурних підрозділів Університету.

1.5. Питання щодо процедур розробки, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регламентуються Положенням про освітні програми Університету.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Академічна доброчесність – це слідування академічною спільнотою принципам, що базуються на таких фундаментальних цінностях як професійність, порядність, патріотизм. Відповідно до законодавства України, «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

Акредитація освітньої програми – оцінювання якості освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньої програми, наведених у додатку до Положення про акредитацію.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Керівник групи забезпечення спеціальності (для діючої спеціальності) – особа, яка призначається із науково-педагогічних та/або наукових працівників зі складу групи забезпечення спеціальності, має кваліфікацію відповідно до

спеціальності, рівень наукової та професійної активності відповідає Ліцензійним умовам.

Ліцензування – процедура визнання спроможності університету провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Моніторинг освітніх програм – процес аналізу та оцінювання наступних факторів: змісту та актуальності програми; змін потреб суспільства; навчального навантаження, навчальних досягнень та успішності здобувачів вищої освіти; очікувань, потреб та задоволеності здобувачів вищої освіти щодо програм; відповідності навчального середовища меті освітніх програм; очікувань та задоволеності роботодавців рівнем освітніх програм.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Проектна група – визначена наказом ректора група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання.

Стейкхолдери – зацікавлені сторони (здобувачі вищої освіти та випускники програми, роботодавці, академічна спільнота, інші зацікавлені сторони), фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

3. СТАТУС, ЗАВДАННЯ ТА ПРОЦЕДУРА ПРИЗНАЧЕННЯ ГАРАНТА

3.1. Гарант – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка призначається наказом ректора з метою організації та координації діяльності щодо розроблення, впровадження, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми, а також для забезпечення і контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою.

3.2. Основними завданнями Гаранта та проектної групи є:

- встановлення та обґрунтування актуальності ОП;
- забезпечення відповідності змісту ОП стандарту вищої освіти;
- визначення профілю та змісту ОП;
- визначення форм навчання та організації освітнього процесу;
- координація роботи з розробки освітньої програми та її навчально-методичного забезпечення;
- внесення пропозицій щодо кадрового забезпечення й умов реалізації освітньої програми;
- врахування потреб, запитів та зауважень стейкхолдерів при формуванні ОП з метою підвищення її конкурентоспроможності;
- здійснення аналізу відповідності ОП Ліцензійним умовам;

- організація самоаналізу освітньої програми з метою контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.

3.3. Гарант в своїй діяльності керується Законами України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. №1556-VII, «Про освіту» від 5 вересня 2017 р. №2145-VIII, «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 року № 392-IX, Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами, Положенням про акредитацію, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, нормативно-правовими документами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Статутом Університету, Стратегією розвитку Університету, наказами та розпорядженнями ректора Університету, цим Положенням.

3.4. Вимоги до Гаранта освітньої програми:

- працює за основним місцем роботи в Університеті на посаді науково-педагогічного або наукового працівника;
- має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю або належний досвід роботи в галузі, високий рівень наукових здобутків;
- має стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та п'ять років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра;
- не є Гарантом іншої освітньої програми.

3.5. Кандидатуру Гаранта освітньої програми пропонує для затвердження завідувач кафедри, яка забезпечує підготовку фахівців за відповідною ОП. У разі забезпечення ОП декількома кафедрами, кандидатуру Гаранта пропонує декан факультету/директор інституту після її погодження з усіма завідувачами цих кафедр.

3.6. Пропозиція щодо кандидатури Гаранта ОП певної спеціальності відповідного рівня вищої освіти вноситься на затвердження Вченою радою Університету за погодженням з вченою радою факультету/інституту.

3.7. Пропозиції щодо зміни Гаранта ОП певної спеціальності відповідного рівня вищої освіти подаються членами групи забезпечення спеціальності, завідувачами кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за відповідною ОП, або деканами факультетів/директорами інститутів та вноситься на затвердження Вченою радою Університету за погодженням із вченою радою факультету/інституту.

3.8. Гарант освітньої програми у межах прав та обов'язків, які регулює це Положення, організаційно підпорядковується завідувачу кафедри, яка забезпечує підготовку фахівців за відповідною ОП, або декану факультету/директору інституту, якщо освітній процес з певної спеціальності забезпечують декілька кафедр.

3.10. Гарант призначається наказом ректора Університету.

4. ФУНКЦІІ ГАРАНТА

Гарант відповідає за забезпечення якості освітньої програми та освітньої діяльності щодо її реалізації.

4.1. Функції Гаранта щодо розробки освітньої програми:

- координація роботи з розробки освітньої програми, навчального плану та навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів ОП;

- врахування тенденцій розвитку спеціальності, регіонального та галузевого контексту, ринку праці, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП під час формування цілей ОП та програмних результатів навчання;

- залучення зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП і винесення їх пропозицій на розгляд проєктної групи, відповідальної за формування ОП;

- забезпечення відповідності цілей ОП місії та/або стратегії Університету;

- забезпечення відповідності змісту освітньої програми стандарту вищої освіти (в разі наявності) та Національній рамці кваліфікацій;
- формування додаткових програмних результатів навчання, які відображають унікальність знань, умінь та навичок, які забезпечує ОП;
- оприлюднення проєкту ОП для обговорення та затвердження ОП;
- внесення пропозицій щодо кадрового складу науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку здобувачів за ОП;
- участь у розробці та погодженні навчальних, робочих навчальних та індивідуальних планів за ОП.

4.2. Функції Гаранта щодо реалізації освітньої програми:

- участь у формуванні правил прийому на ОП, програм вступних випробувань;
- координація діяльності щодо актуалізації змісту ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм;
- координація заходів, спрямованих на просування ОП на ринку освітніх послуг відповідно до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;
- забезпечення сталості у реалізації ОП;
- контроль якості навчальних, робочих навчальних програм силабусів за ОП;
- залучення стейкхолдерів до процесу реалізації ОП, постійна взаємодія з ними, врахування їхніх потреб, пошук компромісних рішень;
- надання адміністрації Університету (у разі потреби) пропозицій щодо покращення матеріально-технічного та інформаційного забезпечення реалізації ОП;
- сприяння процесу формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти;
- забезпечення умов для якісної практичної підготовки здобувачів вищої освіти;

- забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям ОП;

- участь у процедурах визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також здобутих у неформальній освіті;

- забезпечення інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес;

- забезпечення спільно з адміністратором ЄДЕБО, відділом кадрів, навчально-методичним відділом та центром інформатизації актуальності інформації в ЄДЕБО та на офіційному веб-сайті Університету.

4.3. Функції Гаранта щодо забезпечення та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти:

- контроль відповідності форм та методів навчання і викладання цілям та програмним результатам ОП, вимогам студентоцентрованого підходу та академічної свободи;

- контроль оновлення викладачами змісту робочих навчальних програм, силабусів на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі;

- контроль та координація забезпечення якості навчально-методичного забезпечення ОП;

- забезпечення залучення здобувачів вищої освіти до удосконалення ОП;

- забезпечення чіткості і зрозумілості для здобувачів вищої освіти контрольних заходів, їхньої валідності та завчасного оприлюднення;

- контроль за дотриманням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності щодо кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення ОП;

- ініціювання самооцінювання ОП, проведення планових процедур внутрішнього контролю якості з метою удосконалення ОП;

- ініціювання заходів щодо дотримання академічної доброчесності;

- надання адміністрації Університету пропозицій щодо покращення матеріально-технічного та інформаційного забезпечення ОП;

- контроль та вдосконалення практичної підготовки студентів, які навчаються за ОП;
- контроль за своєчасним розміщенням на офіційному веб-сайті Університету інформації щодо реалізації ОП;
- сприяння формуванню безпечного для життя та здоров'я освітнього середовища в Університеті, яке задовольняє потреби здобувачів вищої освіти;
- сприяння розвитку в Університеті політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, а також різних видів підтримки здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП;
- розвиток практик збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП;
- урахування зауважень попередніх акредитацій ОП та розробка плану заходів щодо їх усунення;
- сприяння формуванню культури якості в академічній спільноті Університету.

4.4. Функції Гаранта щодо акредитації ОП:

- загальне керівництво підготовкою відомостей про самооцінювання ОП та розміщення їх на офіційному веб-сайті Університету (під час заповнення відомостей самооцінювання доцільно керуватися Порадником щодо заповнення відомостей самооцінювання освітньої програми (для закладів вищої освіти) - <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/Порадник-для-ЗВО-ост.pdf>;
- подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти або до іноземних акредитаційних агентств чи інших агентств забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджено Кабінетом Міністрів України, відомостей про самооцінювання ОП та супровідних документів;
- узгодження та розміщення на офіційному веб-сайті Університету програми виїзду експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи;
- виконання функцій контактної особи від Університету з питань, пов'язаних з акредитацією ОП;

- ознайомлення та розміщення на офіційному веб-сайті Університету звіту групи експертів за результатами акредитаційної експертизи ОП;
- підготовка (у разі необхідності) відгуку щодо звіту акредитаційної комісії у встановлені терміни;
- участь (в разі необхідності) спільно з представниками адміністрації Університету у засіданнях галузевої експертної ради та засіданнях Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, під час яких розглядається відповідна акредитаційна справа;
- виконання інших функцій згідно процедури акредитації освітніх програм.

4.5 . Функції Гаранта на етапі закриття ОП:

Закриття ОП здійснюється в одному з чотирьох випадків:

- з ініціативи факультету/інституту при відмові від реалізації ОП;
- у разі переформатування ОП;
- з ініціативи Університету (за поданням навчально-методичного відділу) за результатами зовнішньої або внутрішньої оцінки якості ОП.

У всіх випадках Гарант ОП консультується зі структурними підрозділами Університету щодо підготовки документів, необхідних для закриття ОП.

4.6. Додаткові функції Гаранта ОП третього (освітньо-наукового) рівня:

- брати участь у засіданнях кафедр з щорічної атестації здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні для контролю за виконанням ними індивідуальних навчально-наукових планів за відповідною ОП;
- за узгодженням із завідувачем кафедри, яка забезпечує підготовку фахівців за відповідною ОП; науковим керівником; завідувачем аспірантурою порушувати питання перед Вченою радою Університету щодо відрахування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за невиконання індивідуального плану за відповідною ОП;
- вносити пропозиції щодо призначення чи зміни наукових керівників здобувачів вищої освіти відповідної ОП.

4.7. Означені функції Гарант виконує в межах робочого часу науково-педагогічного працівника, що відмічається у індивідуальному плані роботи викладача у розділі «Навчально-методична робота». Рішенням ректора Університету Гаранту може бути встановлена матеріальна винагорода в способи, що не суперечать законодавству і Статуту Університету.

5. ПРАВА ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

5.1. У межах виконання своїх функцій Гарант має право:

– вносити пропозиції щодо затвердження, перегляду або оновлення ОП танавчального плану для відповідного рівня вищої освіти та спеціальності;

– вносити пропозиції щодо формування та зміни кадрового складу працівників, які забезпечують освітній процес з дисциплін загальної та професійної підготовки навчального плану ОП;

– брати участь у визначенні умов реалізації ОП, розробці навчальних планів, робочих навчальних планів, програм практик та інших документів щодо навчально-методичного забезпечення ОП;

– брати участь у засіданнях екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною ОП спеціальності;

– бути присутнім та висловлювати свою думку на засіданнях робочих груп, кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за відповідною ОП; вчених рад факультетів/інститутів, Вченої ради Університету, на яких розглядаються питання, що стосуються або можуть вплинути на реалізацію ОП;

– звертатися до керівників структурних підрозділів у випадках, коли завідувач кафедри, яка забезпечує підготовку фахівців за відповідною ОП, не враховує обґрунтовані пропозиції Гаранта стосовно невідповідності кадрового та/або навчально-методичного забезпечення відповідних освітніх компонентів, з вимогою внесення необхідних змін;

– вносити пропозиції щодо заохочення працівників, які задіяні до реалізації відповідної ОП;

– отримувати від будь-якого структурного підрозділу Університету інформацію стосовно реалізації ОП та заповнення відомостей (звіту) самооцінювання освітньої програми.

6.ОБОВ'ЯЗКИ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

6.1. В межах виконання своїх функцій Гарант зобов'язаний:

- нести відповідальність за якість та конкурентні переваги ОП;
- спільно з проєктною групою, кафедрами, які забезпечують фахову підготовку з відповідних спеціальностей та спеціалізацій, визначати зміст ОП, а також процес надання якісних освітніх послуг з підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОП спеціальності;
- забезпечувати періодичний моніторинг якості освітньої програми та освітньої діяльності з її забезпечення;
- забезпечувати оновлення та перегляд цілей освітньої програми внаслідок рекомендацій, опитувань зацікавлених сторін з урахуванням тенденцій змін на ринку праці;
- визначати спільно з фахівцями відділу наукової роботи та міжнародних зв'язків перспективи та можливості укладання угод про міжнародну мобільність, про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, що передбачають навчання здобувачів вищої освіти тощо;
- організувати заходи, спрямовані на врахування запитів стейкхолдерів, представників ринку праці для актуалізації освітньої програми до сучасних вимог;
- збирати, аналізувати та враховувати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників відповідної освітньої програми та використовувати їхній досвід під час перегляду освітньої програми;
- підтримувати високий рівень наукової та професійної активності відповідно до профілю та специфіки освітньої програми;
- дотримуватися норм етичної поведінки, академічної доброчесності та запобігання виникненню конфліктних ситуацій на усіх етапах реалізації ОП

таздійснювати заходи щодо забезпечення дотримання цих норм усіма учасниками освітнього процесу.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Завідувачі кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за відповідною ОП, Гарант та науково-педагогічні працівники мають забезпечувати підготовку, розробку та належну реалізацію освітньої (освітньо-наукової) діяльності за відповідною освітньою програмою.

7.2. Наглядову функцію за діяльністю проектної групи та групи забезпечення спеціальності у процесі підготовки та реалізації ОП виконують завідувачі кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за відповідною ОП, та декан факультету (директор інституту).

7.3. Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу Університету та оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету.

7.4. Положення підлягає перегляду та оновленню, відповідно до змін нормативно-правових актів України в сфері вищої освіти.

7.5. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та затверджуються Вченою радою Університету.